

ONDERZOEKSTER VERA VERHAGEN WAARSCHUWT VOOR SCHADELIJKE BIJWERKINGEN VAN UITROL 5G-NETWERK

Adviezen Gezondheidsraad over 5G “ronduit frauduleus”

De Gezondheidsraad komt in het adviesrapport ‘5G en Gezondheid’ tot de algemene conclusie dat het uitrollen van het 5G-netwerk in Nederland geen zorgwekkende gezondheidsrisico’s met zich meebrengt. Op basis van de aanbeveling van deze op papier onafhankelijke wetenschappelijke raad, die de wettelijke taak heeft de regering en parlement te adviseren, worden in heel Nederland 5G-antennes geplaatst. Onderzoekster Vera Verhagen besloot in 2020 het gepubliceerde document onder de loop te nemen en schrok zich rot. Zij stelt dat de Gezondheidsraad talrijke conclusies heeft afgezwakt of verzwegen en spreekt van “wetenschappelijke fraude”.

Sylvia Slegers

Vera Verhagen uit Haarlem ergert zich al jaren aan het grote aantal zendmasten in en rond haar woonplaats Haarlem. In 2020 ontdekte ze zelfs dat de WOZ-waarde van haar woning was gedaald door de komst van een grote zendmast in haar buurt. Om Stop5GNL, dat een rechtszaak aanspande tegen de Staat over de 5G-uitrol, te helpen besloot zij het in 2020 gepubliceerde adviesrapport ‘5G en Gezondheid’ zelfstandig nader onder de loop te nemen.

Het adviesrapport is een systematische herbeoordeling van 804 internationale peerreviewed studies. “De Gezondheidsraad heeft dit onderzoek op verzoek van de Tweede Kamer gemaakt om te adviseren of het veilig genoeg zou zijn om 5G wel of niet uit te rollen”, verduidelijkt Verhagen. In het rapport staat een flink aantal conclusies die doen vermoeden dat een zeer voorzichtig of zelfs negatief advies over 5G op zijn plaats zou zijn: “Invloed van 5G-frequenties op gezondheid deels nog niet onderzocht”, “Daadwerkelijke gezondheidsrisico’s zijn niet bekend” en “Samenhang tussen 5G-frequenties en gezondheidsschade niet aangetoond, maar voor een aantal ziekten niet uit te sluiten”. Er wordt in het document zelfs gesuggereerd dat “het optreden van kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen” mogelijk is en dat het “waarschijnlijk is dat veranderingen in elektrische activiteit in de hersenen samenhangen met blootstelling” (aan radiofrequente elektromagnetische velden — red.).

De overkoepelende conclusie van de Gezondheidsraad, zoals staat te lezen in een persbericht gepubliceerd in september 2020 over het rapport, is desalniettemin: “Geen bewijs dat 5G gezondheid kan schaden, onderzoek nodig.” “Die conclusie is niet in de haak”, vindt Verhagen. Zij stelt dat het rapport van dergelijke afzwakkingen aan elkaar hangt. “Wie het achtergronddocument bij het 5G-adviesrapport leest, komt erachter dat de waarschuwingen veel sterker zouden moeten zijn.” In plaats van ‘gezondheidsschade niet bekend’, is volgens Verhagen de waarschuwing ‘er is waarschijnlijk sprake van gezondheidsschade’ eerder op zijn plaats. “Schadelijke biologische effecten worden in de studies acht van de negen keer mogelijk geacht, maar de Gezondheidsraad zwakt dit af tot: ‘Voor de meeste overige biologische processen is niet aangetoond en ook niet waarschijnlijk dat

veranderingen hierin samenhangen met blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden”’, vertelt zij.

Het meest frauduleuze aan het rapport vindt Verhagen dat een hele serie onderzoeken die op een verhoogd risico voor de gezondheid wijzen, volledig onjuist zijn weergegeven. Volgens de Gezondheidsraad zou in geen enkele van de zeventig experimentele studies enig effect gevonden zijn, terwijl in achttien van de oorspronkelijke publicaties wel degelijk significante schadelijke biologische effecten worden vermeld. “Dat is dus bijna de helft!”, aldus een verbouwereerde Verhagen. Als voorbeeld haalt zij hoofdstuk 4 van het rapport aan, met als titel *Overzichten publicaties: ziekten en aandoeningen*. Daarin wordt op pagina 19 van bijna alle experimentele onderzoeken naar mobiel bellen gemeld dat er “geen effect” gevonden zou zijn. Desalniettemin staat er in de studie van Smid, waar EEG-onderzoek (het meten van elektrische activiteit van de hersenen en mentale processen — red.) centraal staat, dat

In bijna de helft van de experimentele studies worden schadelijke biologische effecten gemeld

er effecten gevonden zijn op de elektrische activiteit van de hersenen tijdens de non-remslaap (de slaapfase waarin geen snelle oogbewegingen optreden — red.). Het onderzoek van Spichtig maakt melding van een effect op de bloedcirculatie in de hersenen en de hartslag. De onderzoeken van Lustenberger en Vesczei beschrijven respectievelijk een effect op de slaapkwaliteit, de werking en activiteit van de hersenschors (cortex, de buiten-

ste laag van de hersenen — red.) en de pijndrempel.

Verhagen somt met gemak talrijke voorbeelden op waarin de Gezondheidsraad door wetenschappers gelegde verbanden verzwijgt. “Het epidemiologische onderzoek van Hutter op pagina 22, naar de relatie tussen tinnitus (oorsuizen, red.) en mobiel bellen, vond volgens de Gezondheidsraad ‘geen verband’, terwijl die studie zelf een ‘significant effect’ vermeldt. In geen van de 31 epidemiologische studies over gezondheidsklachten als hoofdpijn, slapeloosheid, concentratieproblemen, oorsuizen en huidirritaties, zou volgens de Gezondheidsraad een verband gevonden zijn. Terwijl twintig, oftewel twee van de drie, van die studies wel degelijk een ongunstig effect vonden. Dat is dus gewoon een onjuiste weergave van wat er in die studies wordt gemeld. In de conclusie van hoofdstuk 4 geeft de Gezondheidsraad aan dat ‘ongunstige effecten op de testisfunctie en de ontwikkeling van sperma mogelijk zijn’. Maar dat is wel een zeer magere kwalificatie, omdat 14 van de 23, dus meer dan de helft van de studies, op een ongunstig effect wijzen”, aldus Verhagen.

Verhagen besloot in 2019 de plaatselijke politiek in te gaan, als schaduwraadslid van Trots Haarlem. Namens die partij legde ze haar eigen 5G-rapport aan de gemeenteraad voor, maar ook daar werden haar zorgwekkende woorden niet ter harte genomen. “Er kwamen helemaal geen verbaasde reacties. Er werd instemmend geknikt, maar vervolgens gebeurde er niets. Ik heb het sindsdien meerdere keren aangekaart en dat blijf ik doen, maar het strandt elke keer.” Het is haar een doorn in het oog dat er op basis van dit adviesrapport nog altijd beslissingen worden genomen. “Politiek beleid wordt opgesteld op basis van samenvattingen en eindconclusies van wetenschappelijk onderzoek, zonder dat kennisgenomen wordt van de feitelijke inhoud van die studies. Dat is te belachelijk voor woorden, helemaal als je bedenkt dat de onderzoeken van de Gezondheidsraad nooit aan een peer-review worden

onderworpen. Kortom, het adviesrapport waar de uitrol van 5G in Nederland op is gebaseerd, is ronduit frauduleus. Dat kan ik onderzoek voor onderzoek aantonen. Zelfs het merendeel van de mensen dat zichzelf ‘wakker’ noemt, is niet in dit onderwerp geïnteresseerd. De meeste alternatieve media pakken het ook niet op en reageren zelfs niet eens op vragen hierover”, besluit zij. ■

De bevindingen van Vera Verhagen zijn hier te vinden:

► dakl.nl/vera-rapport

► dakl.nl/5g-review

Reacties op het rapport van Verhagen

De Andere Krant vroeg het ministerie van VWS en Economische Zaken en de Gezondheidsraad om een inhoudelijke reactie op de analyses van Verhagen:

VWS-woordvoerder Marcel van den Eng: “De collega’s van het ministerie van IenW (Judith Jansen en Jaap Steensma) gaan over straling. Ik heb de vragen naar hen doorgestuurd.” Een reactie vanuit IenW blijft echter uit.

Harald Hanemaaijer, woordvoerder EZ, laat weten bekend te zijn met de analyses. “Het is echter niet aan ons ministerie om dergelijke analyses of individuele onderzoeken te duiden, omdat wij gaan over het telecombeleid. Dit wordt wel gedaan door onder andere de Gezondheidsraad. Ik raad u dan ook aan om voor een inhoudelijke reactie op de door u genoemde analyses contact te zoeken met de Gezondheidsraad.”

De Gezondheidsraad antwoordt: “Wij brengen adviezen uit op basis van de stand van de wetenschap op dat moment. Vaak zijn dit tijdelijke commissies die speciaal rond een bepaald onderwerp zijn gevormd. Wij hebben sinds het uitbrengen van het advies in 2020 geen nieuwe adviesaanvraag ontvangen over het onderwerp 5G, dus het is mogelijk dat de stand van de wetenschap in de tussentijd is veranderd. De commissie is niet meer actief, dus eventuele nieuwe wetenschappelijke literatuur die sindsdien is verschenen, is niet meegenomen in het advies.”

KPN zendmast in Haarlem | Fotografie: Irvin van Hemert

